

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

27 iunie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componența:

Președinte – Ion Guzun,

Judecători – Sergiu Daguța, Anatolie Țurcan, Boris Talpă, Ghenadie Eremciuc,

judecând fără citarea părților, în baza materialelor din dosar, recursurile ordinare declarate de către avocatul Ghenadie Danciu și de către avocatul Oleg Eni în numele inculpatului, împotriva deciziei din 26 octombrie 2022 a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, în cauza penală privind învinuirea lui

Cuculeac Constantin, născut la XXXXX,
domiciliat XXXXX, anterior nejudecat,

în comiterea infracțiunilor prevăzute de art., art. 264 alin. (4), 266 Cod penal al Republicii Moldova.

Termenii de examinare:

prima instanță: 12.05.2021 – 24.06.2022;

instanța de apel: 15.07.2022 – 26.10.2022;

instanța de recurs: 07.02.2023 – 27.06.2023.

Asupra motivelor invocate în recursuri, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința din 24 iunie 2022 a Judecătoriei Căușeni, sediul Central, Cuculeac Constantin, a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. art. 264 alin. (4), 266 Cod penal și în baza acestor Legi, a fost condamnat după cum urmează:

-în baza art. 264 alin. (4) Cod penal, cu aplicarea art.364¹ alin. (8) Codul de procedură penală, 3 (trei) ani închisoare, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip deschis;

-în baza art. 266 Cod penal, cu aplicarea art.364¹ alin. (8) Codul de procedură penală, 1 (unu) an 4 (patru) luni, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În conformitate cu art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită lui *Cuculeac Constantin* pedeapsa definitivă 4 (patru) ani închisoare cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În conformitate cu prevederile art. 90 Cod penal, pedeapsa stabilită lui Cuculeac Constantin, a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 4 (patru) ani.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat, că *”potrivit actului de învinuire* Cuculeac Constantin, la 29 iulie 2019, aproximativ la orele 11:10, conducând mijlocul de transport de model „Volkswagen Golf”, cu nr. de înmatriculare XXXXX, având ca pasageri pe Cainarean Ivan, a.n.XXXXX, Cainarean Corina, a.n.XXXXX, Cainarean Cătălina, a.n.XXXX și Sîrbu Tatiana, a.n.XXXXX, deplasându-se pe drumul de acces la ieșire din satul Ucrainca, din raionul Căușeni, fără a deține permis de conducere și fiind în stare de ebrietate cu grad avansat, având concentrația de alcool în aerul expirat de 0,98 mg/l,

a pierdut controlul ghidajului și a derapat de pe traseu lovindu-se în șanț, ca urmare automobilul s-a inversat.

Astfel, conducătorul vehiculului a ignorat prevederile Regulamentului Circulației Rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.357 din 13.05.2009, și anume:

- pct.3 care prevede că „Participanții la trafic sânt obligați să respecte regulile de circulație, ...”;

- pct.10 alin.(2) lit. a) care prevede că „Persoana care conduce un autovehicul trebuie să posede ... permisul de conducere perfectat pe numele său, valabil pentru categoria (subcategoria) din care face parte autovehiculul condus”;

- pct.14 lit. a) care prevede că „conducătorului de vehicul îi este interzis să conducă vehiculul în stare de ebrietate”;

- pct. 45 sbpct. (1) „Conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; d) situația rutieră.” și sbpct. (2) „În cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului.”

În rezultatul accidentului rutier, pasagerului minor Cainarean Cătălina, conform raportului de expertiză judiciară nr.201902D2551 din 11.12.2019, i-a fost constatate: *trauma cranio-cerebrală deschisă manifestată prin contuzie cerebrală cu hemoragie subarahnoidală în porțiunea anterioară a farxului; fractura osului frontal pe dreapta și osului parietal pe stânga cu implicarea ambelor lamele; hematom subaponeurotic parieto-temporo-occipetal bilateral, plaga scalpanta în regiunea parietala bilateral, echimoze la nivelul capului și brațului stâng, care au fost cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur sau la lovire de aceasta, posibil în timpul și circumstanțele indicate, prezintă pericol pentru viață și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare corporală gravă.*

Totodată, pasagerilor: minorei Sîrbu Tatiana, conform raportului de expertiză judiciară nr.202002D0160 din 28.01.2020 și cet. Cainarean Ivan, conform raportului de expertiză judiciară nr.202002D0171 din 28.01.2020, le-a fost cauzată vătămare corporală ușoară.”

Astfel, acțiunile lui Cuculeac Constantin, au fost încadrate juridic în baza art. 264 alin. (4) Cod penal, după semnele calificative – *”încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către o persoană care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a provocat din imprudență vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății, săvârșită în stare de ebrietate”.*

Tot el, Cuculeac Constantin, la 29 iulie 2019, aproximativ după orele 11:10, după comiterea accidentului rutier menționat supra, produs pe drumul de acces la ieșire din satul Ucrainca din raionul Căușeni, în care a fost provocat din imprudență vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății minorei Cainarean Cătălina, conform raportului de expertiză judiciară nr.201902D2551 din 11.12.2019, a părăsit locul accidentului rutier, ignorând prevederile Regulamentului Circulației Rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.357 din 13.05.2009, și anume pct.12 sbpct.(1) care prevede că Conducătorul de vehicul implicat într-un accident în traficul rutier este obligat: lit. c) să acorde primul ajutor, să cheme ambulanța în cazul în care în accident au fost cauzate traumatisme persoanelor, iar dacă aceasta nu este posibil sau în cazurile de urgență – să asigure transportarea persoanei traumatizate la cea mai apropiată unitate medicală cu un vehicul de ocazie ori cu propriul vehicul, să declare la unitatea medicală identitatea sa, prezentând permisul de conducere sau alt act, precum și certificatul de înmatriculare a vehiculului, ulterior să revină la locul

accidentului și lit. g) să anunțe despre accident poliția și să rămână pe loc până la sosirea polițiștilor.

Astfel, acțiunile lui Cuculeac Constantin, au fost încadrate juridic în baza art. 266 Cod penal, după semnele calificative – „*părăsirea locului accidentului rutier de către persoana care conducea mijlocul de transport și care a încălcat regulile de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport, dacă aceasta a provocat urmările indicate la art. 264 alin. (3) Cod penal*”.

3. Nefiind de acord cu sentința, procurorul în Procuratura r-lui Căușeni, Postica Aurel, a declarat apel, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței, în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță, prin care inculpatul Cuculeac Constantin, să fie recunoscut vinovat și condamnat după cum urmează:

- în baza art. 264 alin. (4) Cod penal, cu aplicarea art.364¹ alin. (8) Codul de procedură penală la 4 (patru) ani închisoare, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip deschis.

- în baza art. 266 Cod penal, cu aplicarea art.364¹ alin. (8) Codul de procedură penală, la 1 (unu) an 4 (patru) luni, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În conformitate cu art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor, ai stabili lui Cuculeac Constantin pedeapsa definitivă 4 ani 2 luni închisoare cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Totodată, a solicitat a încasa din contul inculpatului Cuculeac Constantin în beneficiul Statului, cheltuielile judiciare în suma totală de 960 lei, suportate pentru efectuarea expertizelor judiciare: nr.201902D2551 din 11.12.2019, în sumă ce 320 lei; nr.202002D0160 din 28.01.2020, în sumă de 320 lei și nr. 202002D0171 din 28.01.2020 în sumă de 320 lei. În rest a menține sentința emisă.

În motivarea apelului procurorul a invocat că, prima instanță corect a apreciat circumstanțele de fapt și de drept și a constatat vinovăția lui Cuculeac Constantin, în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 264 alin. (4) și art. 266 Codul penal, însă pedeapsa aplicată inculpatului este una prea blândă. Or, prima instanță a stabilit că, prin sentința din 25.01.2022 a Judecătoriei Căușeni, sediul central, (dosar nr. 1-194/2019) în privința lui Constantin Cuculeac, a fost încetat procesul penal în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) Cod penal, în temeiul Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de proclamarea independenței Republicii Moldova (nr. 243 din 24.12.2021), procesul penal fiind încetat pe temeiuri de nereabilitare, iar infracțiunea de huliganism, a săvârșit-o cu puțin timp înainte de comiterea infracțiunilor în cauză.

Totodată, a mai menționat că, inculpatul Cuculeac Constantin, a comis două contravenții prevăzute de art.78 alin. (1) și art. 354 Cod contravențional, iar la locul de trai a fost caracterizat satisfăcător, considerând că, aceste fapte vorbesc că inculpatul de fapt are un comportament inadecvat în localitatea în care locuiește.

A mai susținut că, în urma infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (4) Cod penal, au avut de suferit trei persoane, un copil primind vătămări corporale grave, însă inculpatul după accidentul rutier în loc să acorde ajutor persoanelor ce au avut de suferit a preferat să fugă de la fața locului pentru a evita răspunderea penală. Mai mult ca atât, ultimul nu a compensat integral prejudiciul cauzat prin infracțiune.

A menționat că, inculpatul a solicitat examinarea cauzei în procedură simplificată, prevăzută de art.364¹ alin. (8) Codul de procedură penală, însă recunoașterea vinovăției nu poate fi reținută ca circumstanță atenuantă în acest caz, or, aceasta a condiționat deja reducerea pedepsei aplicate.

La fel, apelantul a susținut că, instanța nu a ținut cont de faptul care ar fi impactul acestei pedepse prin prisma prejudiciului cauzat părții vătămate minore și echitatea pedepsei aplicate în coraport cu consecințele infracțiunii.

Procurorul a mai invocat că prima instanță a reținut faptul că, infracțiunile încriminate lui Cuculeac Constantin ar fi mai puțin grave, ceea ce nu corespunde realității, or, sancțiunea art. 264 alin. (4) Codul penal, prevede pedeapsa cu închisoare de la 4 la 8 ani, respectiv în conformitate cu art. 16 alin. (4) Cod penal, infracțiunea se atribuie la categoria celor grave, iar infracțiunea prevăzută de art. 266 Cod penal, face parte din categoria celor ușoare.

Totodată, a afirmat apelantul că, prima instanță în partea descriptivă a sentinței a indicat că, urmează să-i aplice o pedeapsă cu suspendarea executării pe un termen de probațiune de 5 ani, iar în dispozitivul sentinței a indicat că, suspendă executarea pedepsei pe un termen de probațiune de 4 ani. Astfel, consideră apelantul că, instanța nu a ținut cont de toate circumstanțele expuse supra referitor la personalitatea inculpatului și nu a apreciat corect criteriile de individualizare a pedepsei, ce a condiționat incorectitudinea aplicării pedepsei și suspendarea executării.

A menționat procurorul că, a solicitat să fie încasate din contul inculpatului în contul Statului, cheltuielile judiciare în suma totală de 960 lei, suportate pentru efectuarea expertizelor judiciare: nr.201902D2551 din 11.12.2019, în suma de 320 lei, nr.202002D0160 din 28.01.2020, în sumă de 320 lei și nr.202002D017 din 28.01.2020, în sumă de 320 lei, însă prima instanță în partea descriptivă a sentinței a decis să încaseze aceste cheltuieli din contul inculpatului, dar în dispozitivul sentinței, nu s-a expus pe acest aspect.

4. Prin decizia din 26 octombrie 2022 a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, apelul declarat a fost admis, s-a casat total sentința și s-a pronunțat o nouă hotărâre conform modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează: Cuculeac Constantin a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (4) Cod penal, și în baza acestei Legi, i s-a aplicat o pedeapsă 3 (trei) ani închisoare, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip deschis.

Cuculeac Constantin a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 266 Cod penal, și în baza acestei Legi, i s-a aplicat pedeapsă 1 (unu) an 4 (patru) luni de închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Conform art.84 Cod penal, prin cumul parțial a pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 4 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Totodată, s-a dispus încasarea de la Cuculeac Constantin în beneficiul statului suma de 960 (nouă sute șazeci) lei, cu titlu de cheltuieli judiciare.

4.1. În motivarea soluției sale, instanța de apel a constatat că, prima instanță, deși în partea dispozitivă a sentinței recunoaște vinovăția lui Cuculeac Constantin, în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 264 alin.(4) și art. 266 Cod penal, în partea descriptivă a sentinței a omis să constate fapta infracțională comisă și considerată a fi dovedită, nefiind indicat locul, timpul, modul săvârșirii infracțiunii, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii, astfel, încălcând prevederile art. 394 alin. (1) Cod de procedură penală.

Totodată, instanța de apel a menționat că una din condițiile adoptării unei sentințe legale, este corespunderea părții descriptive cu circumstanțele constatate în ședința de judecată. Or, la întocmirea sentinței, prima instanță urma să îndeplinească cerințele art. 394 Codul de procedură penală, și să soluționeze toate chestiunile prevăzute în art. 385 Codul de procedură penală, în aceeași consecutivitate ... „*Recunoscându-l vinovat pe inculpat de comiterea infracțiunii după semnele ce urmează a fi apreciate, prima instanță era obligată ca, în partea descriptivă a sentinței, să precizeze circumstanțele ce au servit ca motiv de a concluziona prezența unuia sau mai multor astfel de indici de calificare*”.

Instanța de apel a constatat necesitatea de a casa sentința primei instanțe, necesitate ce a derivat din nerespectare de către instanța de fond a cerințelor de drept vizând descrierea și

constatarea faptelor infracționale comise de către inculpat, ori în loc de constatarea faptei infracționale considerate a fi dovedite a fi comisă de către inculpat, prima instanța a descris fapta în care inculpatul a fost învinuit prin rechizitoriul, astfel fiind încălcate prevederile art. 385 alin.(1) Cod de procedură penală, care prevede că ”la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează următoarele chestiuni în următoarea consecutivitate: 1) dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul; și 2) dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat”.

Totodată, instanța de apel a constatat încălcarea de către instanța de fond a prevederilor art. 394 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, în conformitate cu care partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii.

În consecință instanța de apel a statuat că prima instanța urma să constate în partea descriptivă a sentinței fapta infracțională comisă de către inculpat și considerată a fi dovedită pe capătul de învinuire adusă în baza art. 264 alin. (4) și art. 266 Cod penal.

4.2 Astfel, în vederea reparării erorii admise de către instanța de fond, instanța de apel a constatat fapta comisă de inculpat și considerată a fi dovedită, și în acest sens instanța de apel a constatat că, Cuculeac Constantin, la 29 iulie 2019, aproximativ la orele 11:10, conducând mijlocul de transport de model „Volkswagen Golf”, cu nr. de înmatriculare XXXXX, având ca pasageri pe Cainarean Ivan, a.n.XXXXX, Cainarean Corina, a.n.XXXXX, Cainarean Cătălina, a.n.XXXXX și Sîrbu Tatiana, a.n.XXXXX, deplasându-se pe drumul de acces la ieșire din satul Ucrainca, din raionul Căușeni, fără a deține permis de conducere și fiind în stare de ebrietate cu grad avansat, având concentrația de alcool în aerul expirat de 0,98 mg/l, a pierdut controlul ghidajului și a derapat de pe traseu lovindu-se în șanț, ca urmare automobilul s-a inversat.

Astfel, conducătorul vehiculului a ignorat prevederile Regulamentului Circulației Rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.357 din 13.05.2009, și anume: - pct.3 care prevede că „Participantii la trafic sânt obligați să respecte regulile de circulație, ...”; - pct.10 alin.(2) lit. a) care prevede că „Persoana care conduce un autovehicul trebuie să posede ... permisul de conducere perfectat pe numele său, valabil pentru categoria (subcategoria) din care face parte autovehiculul condus”; - pct.14 lit. a) care prevede că „conducătorului de vehicul îi este interzis să conducă vehiculul în stare de ebrietate”; - pct. 45 alin.(1) „Conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; d) situația rutieră.” și alin. (2) „În cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului.”

În rezultatul accidentului rutier, pasagerului minor Cainarean Cătălina, conform raportului de expertiză judiciară nr.201902D2551 din 11.12.2019, i-a fost constatate: *trauma cranio-cerebrală deschisă manifestă prin contuzie cerebrală cu hemoragie subarahnoidală în porțiunea anterioară a farxului; fractura osului frontal pe dreapta și osului parietal pe stânga cu implicarea ambelor lamele; hematom subaponeurotic parieto-temporo-occipetal bilateral, plaga scalpanta în regiunea parietala bilateral, echimoze la nivelul capului și brațului stâng, care au fost cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur sau la lovire de aceasta, posibil în timpul și circumstanțele indicate, prezintă pericol pentru viață și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare corporală gravă.*

Totodată, pasagerilor: minorei Sîrbu Tatiana, conform raportului de expertiză judiciară nr.202002D0160 din 28.01.2020 și cet. Cainarean Ivan, conform raportului de expertiză judiciară nr.202002D0171 din 28.01.2020, le-a fost cauzată vătămare corporală ușoară.

Astfel, instanța de apel a încadrat acțiunile lui Cuculeac Constantin ca infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (4) Cod penal, conform semnelor calificative – *”încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către o persoană care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a provocat din imprudență vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății, săvârșită în stare de ebrietate”*.

Tot el, Cuculeac Constantin, la 29 iulie 2019, aproximativ după orele 11:10, după comiterea accidentului rutier menționat supra, produs pe drumul de acces la ieșire din satul Ucrainca din raionul Căușeni, în care a fost provocat din imprudență vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății minorei Cainarean Cătălina, conform raportului de expertiză judiciară nr.201902D2551 din 11.12.2019, a părăsit locul accidentului rutier, ignorând prevederile Regulamentului Circulației Rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.357 din 13.05.2009, și anume pct.12 sbpct.(1) care prevede că Conducătorul de vehicul implicat într-un accident în traficul rutier este obligat: lit. c) să acorde primul ajutor, să cheme ambulanța în cazul în care în accident au fost cauzate traumatisme persoanelor, iar dacă aceasta nu este posibil sau în cazurile de urgență – să asigure transportarea persoanei traumatizate la cea mai apropiată unitate medicală cu un vehicul de ocazie ori cu propriul vehicul, să declare la unitatea medicală identitatea sa, prezentând permisul de conducere sau alt act, precum și certificatul de înmatriculare a vehiculului, ulterior să revină la locul accidentului și lit. g) să anunțe despre accident poliția și să rămână pe loc până la sosirea polițiștilor.

Astfel, instanța de apel a încadrat juridic acțiunile lui Cuculeac Constantin, ca infracțiunea prevăzută de art. 266 Cod penal, conform semnelor calificative – *„părăsirea locului accidentului rutier de către persoana care conducea mijlocul de transport și care a încălcat regulile de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport, dacă aceasta a provocat urmările indicate la art. 264 alin. (3) Cod penal”*.

În conformitate cu prevederile art. 27 Codul de procedură penală, instanța de apel a verificat probele administrate prin prisma prevederilor art. 95, 101 Codul de procedură penală, din punct de vedere a admisibilității lor, le-a apreciat ca fiind pertinente concludente și utile, a constatat ca fiind dovedită indubitabil vina inculpatului Constantin Cuculeac, în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 264 alin. (4) și art. 266 Codul penal, iar inculpatul este pasibil a fi supus răspunderii penale cu aplicarea pedepsei.

La caz instanța de apel a constatat că, prima instanță la individualizarea pedepsei a ținut cont de prevederile art. art. 7, 61, 75-78 Codul penal, de gravitatea infracțiunii săvârșite care conform art. 16 Codul penal face parte din categoria celor ușoare și grave, de personalitatea inculpatului care nu este angajat în câmpul muncii, anterior a comis infracțiune intenționată de o altă categorie decât cea imputată în prezenta cauza penală, însă nu i s-a aplicat pedeapsa urmarea faptului aplicării prin sentința din 25.01.2022 a Judecătorei Căușeni, sediul Central (dosar nr. 1-194/2019), a Legii nr.243 din 24.12.2021, privind amnistia în legătura cu aniversare a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, și încetării procesului penal pornit în baza art. 287 alin. (2) Codul penal, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea penală și care la caz, lipsesc în prezenta cauza penală, de condițiile de viață ale familiei acestuia, precum și de scopul pedepsei penale asupra corectării și reeducării inculpatului, de faptul că are la întreținere un copil minor, dar și că nu a recuperat prejudiciul cauzat părții vătămate.

Astfel, a concluzionat instanța de apel că prima instanță corect în baza art. 264 alin. (4) Cod penal, a aplicat pedeapsa 3 (trei) ani închisoare, și în baza art. 266 Cod penal - 1 (unu)

an 4 (patru) luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, iar în temeiul art. 84 alin.(1) Cod penal, prin cumul parțial i-a stabilit pedeapsa definitivă 4 ani închisoare.

Totodată, instanța de apel a mai constatat că prima instanță eronat a dispus suspendarea executării pedepsei, nu a motivat necesitatea soluției respective și nu a dat eficiență cuvenită prevederilor art. 90 Cod penal, menționând că nu ar fi rațional ca inculpatul să execute pedeapsa cu închisoare stabilită.

Instanța de apel, analizând aceste fapte a considerat că pedeapsa neprivativă de libertate sub forma suspendării condiționată a executării pedepsei, nu va fi capabilă să realizeze scopul legii penale, deoarece fapta comisă de inculpat prezintă pericol sporit pentru societate. Respectiv, instanța de apel a considerat că necesar de a interveni prin aplicarea unei pedepse reale cu executare, pentru a nu fi admise pe viitor săvârșirea unor astfel de fapte prejudiciabile.

Cu referire la cerința invocată în cererea de apel de acuzatorul de stat, privind încasarea cheltuielilor judiciare, instanța de apel a reținut că, conform art. art. 227, 229, 143 Codul de procedură penală, astfel încât, prin Legea nr.316 din 22 decembrie 2017, în vigoare 09 februarie 2018, a fost exclus art.143 alin. (2) Codul de procedură penală, care prevedea că plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin.(1) se face din contul bugetului de stat, voința legiuitorului a fost îndreptată spre obligarea condamnatului de a achita cheltuielile de efectuare a expertizei judiciare în carul procesului penal.

Astfel, a conchis instanța de apel că plata cheltuielilor judiciare pentru efectuarea rapoartelor de expertiză judiciară nr.201902D2551 din 11.12.2019, nr.202002D0160 din 28.01.2020 și nr.202002D0171 din 28.01.2020, în valoare totală de 960 lei, urmează a fi pusă în sarcina inculpatului atâta timp cât vina acestuia a fost dovedită indubitabil, or, efectuarea expertizei, au avut la geneză comportamentul infracțional al inculpatului.

5. Nefiind de acord cu hotărârea adoptată, a declarat recursuri:

5.1. Avocatul Ghenadie Danciuc în numele inculpatului, invocând prevederile art. 427 alin. (1), pct. 10) Cod de procedură penală, solicitând admiterea recursului cu casarea deciziei din 26.10.2022 a Curții de Apel Chișinău și menținerea sentinței.

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel și-a motivat soluția privind excluderea prevederilor art. 90 Cod penal pe argumentul că nu este echitabilă, iar infracțiunea comisă prin conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate și părăsirea locului accidentului rutier, are un grad sporit de pericol.

Susține că, nu este de acord cu poziția instanței de apel, deoarece inculpatul Cuculeac Constantin anterior nu a fost tras la răspundere penală, se caracterizează satisfăcător, una din infracțiuni a fost săvârșită din imprudență, la săvârșirea faptei au fost constatate circumstanțe atenuante prevăzute la art. 76 alin. (1) lit. a), f), Cod penal, precum și că are la întreținere un copil minor, este unicul întreținător în familie, iar careva circumstanțe agravante lipsesc.

Consideră că urma a fi aplicate prevederile art. 78 alin. (1) Cod penal, potrivit cărora, „în cazul în care instanța de judecată constată circumstanțe atenuante la săvârșirea infracțiunii, pedeapsa principală se reduce”.

Prima instanță după ce a stabilit just pedeapsa potrivit tuturor criteriilor generale de individualizare a pedepsei (art. 75 din Cod penal), continuând operațiunea de individualizare cu privire la săvârșirea infracțiunii, a ținut cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, și a dispus neexecutarea pedepsei aplicate vinovatului prin aplicarea art. 90 Cod penal.

Suspendarea condiționată a executării pedepsei s-a dispun deoarece pedeapsa aplicată pentru concurs este închisoarea care nu depășește limitele prevăzute în alin. (1) art. 90 Cod penal, iar infracțiunile concurente nu fac parte din cele expuse la art. 90 alin. (4) Cod penal.

Prin urmare, consideră că soluția primei instanțe, este justă și legală privind aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, suspendarea condiționată a executării pedepsei cu stabilirea unui termen de probă, deoarece Cuculeac Constantin se poate corecta fără aplicarea pedepsei privative de libertate.

5.2. Avocatul Oleg Eni în numele inculpatului, invocând prevederile art. 427 alin. (1), pct. 6) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs decizia, solicitând a admite recursul ordinar declarat de partea apărării, a casa în tot decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 octombrie 2022, cu menținerea sentinței Judecătoriei Căușeni, sediul Central din 24 iunie 2022, în privința lui Cuculeac Constantin.

În motivarea recursului declarat apărătorul a invocat că, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, iar motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, este expus neclar, și instanța de apel a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Consideră că, instanța de apel nu a respectat dispozițiile art. 75 alin. (1) Cod Penal, cele trei criterii generale cu valoare de principiu. Pedepsa aplicată infractorului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată, iar la numirea tipului și măsurii de pedeapsă inculpatului instanța de apel, deși a reiterat prevederile art. 6, 7, 61, 75 - 78 din Codul penal, nu le-a aplicat corespunzător.

Susține că, instanța de apel a indicat că infracțiunea prevăzută de art. 264 din Codul penal, face parte din categoria celor mai puțin grave, iar circumstanțe atenuate nu au fost stabilite, fapt ce nu corespunde realității, ori instanța de apel a ignorat că inculpatul este pentru prima dată pe banca acuzaților, a comis o infracțiune mai puțin gravă, a contribuit activ la descoperirea infracțiunii și a recunoscut vinovăția, de greutatea poverii pedepsei aplicate, având la întreținere un copil minor. În opinia recurentului, circumstanțele menționate indică că inculpatul Constantin Cuculeac urmează să nu execute pedeapsa închisorii, în speță fiind prezente circumstanțe ce indică că în privința acestuia pot fi aplicate prevederile art. 90 din Codul penal.

Invocă că executarea reală a pedepsei cu închisoare aplicată inculpatului ar semnifica implicarea acestuia în mediul carceral pe o perioadă îndelungată, luând în calcul personalitatea acestuia, ar fi în stare să-i dăuneze mai mult decât să fie benefică acestuia și societății prin crearea dificultăților de resocializare a condamnatului, aceasta ar prezenta riscul dăunării integrității fizice și morale a acestuia.

6. Referință asupra recursului declarat, a fost depusă de către procurorul în secția reprezentarea învinuirii în Curtea Supremă de Justiție, Sergiu Crijanovschi prin care a pledat pentru dispunerea inadmisibilității recursurilor declarate, deoarece criteriile de individualizare a pedepsei au fost respectate.

7. Judecând recursurile ordinare în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise din alte motive cu casarea parțială a deciziei instanței de apel în latura penală în partea pedepsei, rejudecând cauza cu pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, din considerentele ce urmează.

Conform art. 427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în temeiul celor stipulate la pct.1) – 16) din acest articol.

Potrivit prevederilor art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei ținând seama, după caz, de opinia părților expusă în referință ori în sedință, dacă au participat la ea, și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs.

În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să admită recursul, să caseze total sau parțial hotărârea atacată, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, dacă nu se agravează situația condamnatului.

Din prevederile legii menționate mai sus, rezultă că, instanța de recurs ordinar poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și cu casarea parțială, în cazul constatării comiterii erorilor de drept, care au dus la adoptarea unei hotărâri neîntemeiate.

Potrivit prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

7.1. Din conținutul recursului declarat de către avocatul Ghenadie Danciuc înaintat în interesele inculpatului, Colegiul penal lărgit atestă că recurentul a întemeiat recursul în baza prevederilor art. 427 alin. (1), pct. 10) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel, în cazul când *s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*", iar în fapt s-a invocat de recurent dezacordul cu pedeapsa aplicată inculpatului, sub aspectul asprimii acesteia.

Analizând decizia instanței de apel în raport cu temeiurile de casare invocate, Colegiul penal lărgit conchide că instanța de apel corect a stabilit starea de fapt și de drept, constatând vinovăția inculpatului de comiterea infracțiunii imputate, cât și necesitatea răspunderii inculpatului Cuculeac Constantin pentru fapta prejudiciabilă săvârșită.

Cu referire la alegații recurentului sub aspectul individualizării greșite a pedepsei, fără a fi ținut con de circumstanțe atenuante prevăzute de 76 alin. (1) lit. a), f), Cod penal, Colegiul Penal lărgit remarcă următoarele.

Se constată că instanța de apel just nu a reținut circumstanțele atenuante invocate de apărător și prevăzute la art. 76 alin. (1) lit. a) Cod penal (*săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni ușoare sau mai puțin grave*), ori Colegiul penal lărgit atestă că potrivit materialelor cauzei penale, fapta infracțională imputată inculpatului în prezenta cauza penală a fost săvârșită la data de 29 iulie 2019, iar cu 2 luni înainte, la 19 mai 2019 inculpatul a comis o altă fapta prejudiciabilă încadrată în baza art. 287 alin.(2) lit.b) Cod penal, însă pentru care inculpatul a fost exonerat de răspundere penală prin sentința din 25.01.2022 a Judecătorei Căușeni, sediul Central, în temeiul Legii privind amnistia, în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova (nr. 243 din 24.12.2021) (f.d. 238-245, vol.I). Astfel, se atestă că la 29 iulie 2019 inculpatul nu de prima dată a comis infracțiune ușoară sau mai puțin gravă, iar prin urmare, Colegiul penal lărgit a reținut ca fiind neîntemeiat argumentul recurentului la caz, că instanța de apel nu a ținut cont de prevederile art. 76 alin.(1) lit.a) CP.

În ce privește atenuanta invocată de avocat și prevăzută la art. 76 alin. (1) lit. f) Cod penal (*autodenunțarea, contribuirea activă la descoperirea infracțiunii sau la identificarea infractorilor ori recunoașterea vinovăției*), Colegiul penal lărgit atestă că instanța de apel în mod întemeiat nu a reținut nici această circumstanța ca fiind atenuantă pentru inculpat, ori circumstanțele și materialele cauzei penale atestă cert că, inculpatul după ce a comis accident rutier, s-a eschivat de la fața locului, nu s-a *autodenunțat*, și a fost depistat ulterior de către poliție. Prin urmare, comportamentul inculpatului după comiterea infracțiunii nu relevă prezența circumstanțelor atenuante prevăzute de art. 76 alin.(1) lit.f) Cod penal.

În ce privește recunoașterea vinovăției de către inculpat, Colegiul Penal lărgit atestă că, instanța de apel la apelul examinat a oferit un răspuns precum că *„la caz recunoașterea vinovăției, nu este considerată ca circumstanță atenuantă, deoarece circumstanței respective i s-ar acorda o dublă valență juridică. Recunoașterea vinovăției a fost ca*

condiție la aplicarea prevederilor art. 364¹ Codul de procedură penală, respectiv fiindu-i redusă cu 1/3 din pedeapsa cu închisoare aplicată inculpatului."

În acest sens, Colegiul penal lărgit menționează că, inculpatul a comis concurs din infracțiuni din care una este gravă, cea prevăzută de art. 264 alin. (4) Cod penal, care prevede o pedeapsă cu închisoare de la 4 la 8 ani, și o altă infracțiune prevăzută de art. 266 Cod penal, este mai puțin gravă, care prevede pedepse cu amendă în mărime de la 550 la 850 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 2 ani, însă urmarea examinării cauzei penale, la cererea inculpatului în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, inculpatul, în temeiul legii menționate a beneficiat de reducerea cu 1/3 a limitelor minime și maxime a pedepsei cu închisoare prevăzute de sancțiunea legii penale, iar prin urmare recunoașterea vinei de către inculpat a produs efectul asupra pedepsei aplicate și acest fapt nu poate fi negat.

Astfel, Colegiul penal lărgit constată că alegațiile recurentului, avocatului Ghenadie Danciuc nu sunt întemeiate, și în acest sens, instanța de apel nu a comis eroare de drept .

Cu referire la excluderea de către instanța de apel a prevederilor art. 90 alin.(1) Cod penal, Colegiul penal lărgit consideră că fiind întemeiată această excludere or, instanța de apel a concluzionat astfel, ca urmare a aprecierii personalității inculpatului, a gradului de pericol social sporit pentru societate a acțiunilor inculpatului în legătura cu infracțiunile comise, considerând că doar prin executarea reală a pedepsei va putea fi atins scopul pedepsei penale ce vizează corectare și reeducare a inculpatului, prevenirea comiterii de infracțiuni atât de făptuitor, cât și de alte persoane.

Colegiul penal lărgit constată că, dispunerea suspendării condiționate a executării pedepsei cu închisoare în temeiul art. 90 alin.(1) Cod penal, potrivit prevederilor art. 89 alin.(2) lit.a) Cod penal, reprezintă o modalitate de liberarea făptuitorului de pedeapsa penală, însă în circumstanțele comiterii concursului de infracțiuni, una din care este clasificată ca infracțiune gravă, săvârșită în stare de ebrietate cu mijloc de pericol sporit în lipsa dreptului de a conduce mijlocul de transport, și prin care părții vătămate i s-a cauzat vătămare corporală gravă, liberare de pedeapsă penală nu este în spiritul respectării scopului legii și pedepsei penale, restabilirea echității sociale, corectarea inculpatului, și prevenirea comiterii de infracțiuni noi atât de făptuitor, cât și de alte persoane.

Or, infracțiunile comise de către inculpat au un grad ridicat de pericol sporit, manifestat prin conducerea mijlocului de transport de către conducător aflat în stare de ebrietate și care nu dispune de dreptul de a conduce mijlocul de transport, pericol care nu poate fi neglijat la stabilirea modului de executare a pedepsei, fiind absolut necesară, la caz aplicarea unei pedepse privative de libertate.

7.2. Cu referire la recursul ordinar declarat de către avocatul Eni Oleg în numele inculpatului, Colegiul penal lărgit reține că, recurentul solicită casarea totală a deciziei Curții de Apel cu menținerea sentinței, invocând ca temeiuri pentru declararea recursului ordinar, prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, care prevede că *„instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței"*, însă din esența recursului Colegiul penal lărgit a constatat că, recurentul contestă în esență pedeapsa, adică modul de executare a pedepsei, considerând că la caz sunt circumstanțe care determină aplicarea prevederilor art. 90 alin. (1) Codul penal, suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoare aplicate.

În astfel de împrejurări, Colegiului penal lărgit conchide că dezacordul recurentului cu soluția instanței de apel este în partea executării pedepsei aplicate inculpatului, temei ce se prevede la art. 427 alin. (1), pct. 10) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârile

instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel, în cazul când *"s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale"*. Or, recurentul critică modul în care instanța de apel a individualizat pedeapsa aplicată și cum a dispus executarea ei, la ce instanța de recurs a oferit răspuns la motivarea argumentelor din recursul declarat de către avocatul Ghenadie Danciu în interesele inculpatului, și la fel concluzionează, că nu s-au regăsit erorile de drept invocate de către apărător, motiv din care le consideră neîntemeiate menținând poziția descrisă la (pct. 7.1.) a prezentei decizii.

Cu toate acestea, analizând circumstanțele și materialele cauzei și decizia instanței de apel, în temeiul prevederilor art. 424 alin.(2) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit a constatat că, la adoptarea deciziei instanța de apel l-a recunoscut vinovat pe Constantin Cuculeac de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 266 Cod penal, și în baza acestei Legi, i-a aplicat o pedeapsă cu închisoare pe un termen de 1 an 4 luni, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, neluând în considerație faptul că la caz a intervenit termenul de prescripție privind tragerea la răspundere penală.

Or, infracțiunea săvârșită de inculpat prevăzută de art. 266 Cod penal, conform art. 16 Cod penal, se califică ca infracțiune ușoară, pentru care legea penală prevede pedeapsa maximă de până la 2 ani închisoare, iar conform art. 60 alin. (1), lit. a) Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat doi ani de la săvârșirea unei infracțiuni ușoare.

Conform art.60 alin.(2) Cod de procedură penală, prescripția curge din ziua săvârșirii infracțiunii și până la data rămânerii definitive a hotărârii instanței de judecată.

În conformitate cu art.60 alin.(3) Cod de procedură penală, în cazul săvârșirii de către persoană a unei noi infracțiuni, prescripția se calculează pentru fiecare infracțiune separat.

Potrivit prevederilor art.60 alin.(4) Cod de procedură penală, prescripția se va întrerupe dacă, până la expirarea termenelor prevăzute la alin.(1), persoana va săvârși o infracțiune pentru care, conform prezentului cod, poate fi aplicată pedeapsa cu închisoare pe un termen mai mare de 2 ani. Calcularea prescripției în acest caz începe din momentul săvârșirii unei infracțiuni noi.

În temeiul prevederilor art.60 alin.(5) Cod de procedură penală, curgerea prescripției se suspendă dacă persoana care a săvârșit infracțiunea se sustrage de la urmărirea penală sau de la judecată. În aceste cazuri, curgerea prescripției se reia din momentul reținerii persoanei sau din momentul autodenunțării. Însă persoana nu poate fi trasă la răspundere penală dacă de la data săvârșirii infracțiunii au trecut 25 de ani și prescripția nu a fost întreruptă prin săvârșirea unei noi infracțiuni.

Materialele cauzei penale atestă că până la data pronunțării de către instanța de apel a deciziei din 26 octombrie 2022, inculpatul nu a mai comis alte infracțiuni, iar prin urmare se reține că termenul de prescripție nu a fost întrerupt.

În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să admită recursul, să caseze total sau parțial hotărârea atacată, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, dacă nu se agravează situația condamnatului.

Conform art.389 alin.(4) pct.3) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă fără stabilirea pedepsei, cu liberarea de răspundere penală în cazurile prevăzute în art.57 și 58 din Codul penal, cu liberarea de pedeapsă în cazul prevăzut în art.93 din Codul penal sau al expirării termenului de prescripție.

Având în vedere faptul că, infracțiunea prevăzută de art. 266 Cod penal, în prezenta cauza penală a fost săvârșită la 29 iulie 2019, iar decizia instanței de apel de condamnare este din 26 octombrie 2022, adică după expirarea termenului de 2 ani, se impune soluția de

casarea parțială a deciziei instanței de apel în latura penală referitor la aplicarea pedepsei lui Cuculeac Constantin în baza art.266 Cod penal.

În consecință, Colegiul penal lărgit concluzionează că, în prezenta cauza penală, Cuculeac Constantin recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.266 Cod penal, urmează a fi liberat de pedeapsa aplicată, în legătura cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală prevăzut de art. 60 alin. (1), lit. a) Cod penal, intervenit la data de 11 mai 2022, adică până la adoptarea la 26 octombrie 2022 a deciziei de către Curtea de Apel Chișinău.

Totodată, Colegiul penal lărgit a exclus perioada de 10 luni și 12 zile în care inculpatul Constantin Cuculeac s-a aflat în căutare din 19.06.2020 până la 01.05.2021, și care conform art. 60 alin. (5) Cod penal, nu se include în termenul de prescripție scurs, constatând că termenul de prescripție sa scurs la 11.05.2022, iar decizia Curții de Apel Chișinău a fost adoptată la 26.10.2022, adică peste 5 luni de la intervenirea prescripției.

În vederea reparării erorii de drept comise de către instanța de apel, în temeiul art.435 alin.(1) pct. 2), lit. c) Cod de procedură penală, nefiind agravată situația condamnatului, instanța de recurs va casa parțial hotărârea atacată, în latura penală în partea stabilirii pedepsei, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, și anume de liberarea lui Cuculeac Constantin de pedeapsa aplicată în baza art. 266 Cod penal.

8. În conformitate cu art., art. 434, 435 alin. (1), pct. 2), lit. c), 389 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit, -

D E C I D E :

Admite recursurile ordinare declarate de către avocații Danciuc Ghenadie și Eni Oleg în interesele inculpatului, casează parțial decizia din 26 octombrie 2022 a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, în cauza penală în privința lui *Cuculeac Constantin*, în latura penală în partea stabilirii pedepsei, rejudecă cauza și pronunță în această parte o nouă hotărâre, după cum urmează:

Cuculeac Constantin recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 266 Cod penal al Republicii Moldova, se liberează de pedeapsa aplicată, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală prevăzută de art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal.

În rest, dispozițiile hotărârii contestate se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **13 iulie 2023.**

Președinte

Ion Guzun

Judecători

Sergiu Daguța

Anatolie Țurcan

Boris Talpă

Ghenadie Eremciuc